

חלקת מבחן חוות מתתיהו - קוד מחקר 3105

שם התכנית: חלקת מבחן לזנים פטנטיים

דוח סופי למועצת הצמחים 2017

חוקר אחראי: גלית רדל

רקע ותיאור הבעיה

צרכני הפרי הישראלי נחשפים לפרי ייבוא איכותי. אנו נדרשים להביא חומר גנטי משופר כדי לעמוד בדרישות השוק. בחלקה זו נבחנו זנים ותתי זן חדשים המובאים מהעולם ע"י צוות האיטרודוקציה, בכוונתנו להביא זנים ותתי זן חדשים טובים באיכותם, בעלי טעם טוב, שיאפשרו גיוון מוצרים בשוק הפירות.

מועד התחלת ומועד סיום התכנית: 2011 עד - פתוח (שנת 2015 היא שנת תקציב ראשונה

בחברה לחקלאות)

שיטות העבודה

בשנת 2011 הוקמה בחוות מתתיהו חלקה מגודרת לזנים פטנטיים שיובאו מחו"ל ונמצאו נקיים מוירוס (VF), כל הזנים הורכבו על כנת נקיות מוירוס. העצים נטועים בצפיפות על מנת לאפשר קבלת פרי לבחינה מהירה של התאמת הזן לתנאי הארץ.

בחלקה יש גידולים שונים:

24 זני **תפוח** (7 זנים נטיעת 2012, 6 זנים נטיעת 2013, 3 זנים נטיעת 2014, 3 זנים נטיעת 2016, 5 זנים נטיעת 2017)

הזנים מופיעים במספרי קוד של האגף להגנת הצומח:

נטיעת 2012 = 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2512, 2513, 2514, 2520, 2522.

נטיעת 2013 = 2593, 2594, 2595, 2596, ושני קלונים מקומיים 19, קאסטרו.

נטיעת 2014 = 2602, 2603, 2604

נטיעות 2015 = 2599, 2598, 2705

בסוף שנת 2016 נעקרו זנים שנפסלו: 2505, 2512, 2514, 2599

נטיעות 2017 = 2519, 2601, 2622, 2705, 2598

9 זני **אגס** נטיעת 2012 = 2515, 2516, 2521, 2587

נטיעת 2013 = 2588, 2589, 2590, 2591, 2592

10 זני **אפרסק ונקטרינה** נטיעת 2012 = 2317, 2319, 2320, 2321, 2322, 2334

נטיעת 2014 = 2511

נטיעות 2016 = 2510, 2613, 2614

3 זני **שיזף** נטיעת 2014 = אוונט, ג'ון D, בלק ספלנדר

14 זני **משמש** נטיעת 2012 = 2299, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2997

נטיעת 2016 = 2577, 2340, 2574, 2576, 2579, 2580

14 זני **דובדבן** נטיעת 2012 = 2304, 2305, 2306, 2324, 2325

נטיעת 2014 = 2507

נטיעת 2016 = 2518, 2556, 2557, 2558, 2559, 2568, 2569, 2509

החלקה מגודרת ונעולה, והכניסה אליה מוגבלת לבעלי אישור בלבד. הגידולים השונים מלווים ע"י מדריכי הגידול השונים לכל גידול.

העצים מעוצבים כך שיכנסו לפוריות מהירה ע"י הרבה כיפופים ומעט גיזום, בזני התפוח האפרסק והנקטרינה אנו מקבלים פרי כבר בשנה שלישית, אך האגס המשמש והזובדבן מניבים בשנה רביעית. כל השתילים מיוצרים בתנאי קרנטינה בחוות מתתיהו (גם לחלקות המבחן האחרות) חלק מהזנים מכוסה ברשת להפחתת נזקי ציפורים, כל גידול מקבל דישון נפרד ע"י שימוש בדשן שיחרור איטי אישי לכל עץ. מערכת ההשקיה משותפת לכל החלקה, אך ע"י תוספת שלוחות כמות המים מותאמת לגיל העץ ולכמות הפרי. כל הפרי נקטף, נשקל, ממוין, עובר הערכות טעם ואיכות, זנים מעניינים נבדקים גם בחיי מדף. חלק מהזנים נקטפו כבר בשנת 2014 והוצגו לקהל מקצועי. בשנת 2016 הוצגו כל זני התפוח למגדלים בתצוגה שנערכה בחוות מתתיהו. בשנת 2017 נערכו 2 תצוגות זנים, התצוגות נערכו בחוות המטעים ובהם הוצגו זני הגלעיניים והתפוח. מספר זני תפוח יצאו לחלקות מודל (אריאן, ודלינט)

המלצות להמשך

לכסות את כל החלקה ברשת על קונסטרוקציה כך שלא תגביל את התפתחות העצים, ותאפשר פעילות במשך העונה כגון כניסת מרסס, דילול ידני וכד'. התחלת פסילת זנים שלא נראה שיש להם פוטנציאל.